

UTKASTFÖRBUDET **NU ÄR DET DAGS FÖR HANDLING**

BalticSea2020

Utkastförbudet - en historisk möjlighet för Östersjöns fiskebestånd

År 2013 var en milstolpe för det europeiska fisket. EU tog beslut om en ny gemensam fiskeripolitik som bland annat består av ett utkastförbud och krav på att de kvoter som sätts ska grundas på vetenskapliga rön.

Att delar av fiskets fångster slängs tillbaka är ett av de stora problemen med EU:s gemensamma fiskeripolitik och är en direkt följd av reglernas utformning. Omkring var fjärde matfisk som fångas inom EU slängs tillbaka vilket betyder att totalt slängs 1.7 miljoner ton fisk per år. För Östersjön innebär det att ungefär tio procent av fångsten slängs överbord, helt i onödan.

Utkastförbudet gör skillnad

Införandet av ett utkastförbud bygger på principen om att man reglerar fångsten istället för att reglera det som landas. Ett utkastförbud ställer krav på att all fisk som fiskaren fångar ska landas och räknas av kvoten. Utkastförbudet är därför viktigt för att uppnå ett ekosystem i balans men också för att skapa ett lönsamt fiske.

Mycket återstår - genomförandet blir avgörande

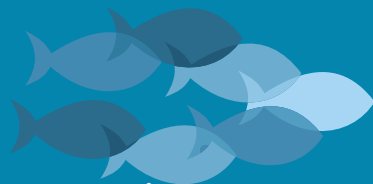
Just nu arbetar man med att genomföra utkastförbudet i Östersjön, det sker i BALTIFISH, ett regionalt forum där alla EU:s medlemsländer runt Östersjön är representerade. Den höga ambitionen, att skapa ett hållbart fiske, som flera länder visade prov på under förhandlingarna tidigare i våras tycks tyvärr ha mattats av.

Det svenska engagemanget behövs

Det politiska engagemanget från svensk sida behövs fortfarande för att få till ett system som fungerar och som gör skillnad för Östersjön. Det finns en rad frågor vad gäller den praktiska tillämpningen av ett utkastförbud som ännu är oklara och som de politiska företrädarna från regering och riksdag fortsatt måste engagera sig och ge besked kring. Risker är annars stor att de frågetecken som idag råder verkar hindrande och att resultatet blir ett utkastförbud av en symbolisk karaktär.

Två viktiga förvaltningsverktyg

Det finns två förvaltningsverktyg som är avgörande för att kunna uppnå de positiva effekterna av ett utkastförbud och det är individuella kvoter och en fullständig fångstdokumentation.

Individuella kvoter

Det finns två stora fördelar med att införa individuella kvoter. För det första kan fiskaren planera sitt fiske efter marknadspris, fångstbarhet, väder med mera. Fisket kommer ifrån problemet med att alla sätter igång och fiskar när den nationella kvoten öppnas vilket leder till att alla tvingas fiska samtidigt, detta sänker i sin tur marknadsvärdet.

Den andra fördelen är kopplad till utkastförbudet. Genom att fiskaren har en egen kvot kan man på eget initiativ minska fångsterna av oönskad fisk, genom bland annat fiskemönster och redskap, och därmed öka fångsterna av fisk som kan säljas för konsumtion. I havsområden där flera arter fångas i samma redskap har fiskaren dessutom ansvar för att se till att kvoten för vissa arter som fångas inte tar slut före någon annan. I dessa fall ger individuella kvoter möjlighet för fiskarna att byta kvoter med varandra under året för att kompensera för eventuella obalanser mellan fångster och kvoter.

Individuella kvoter ska inte blandas ihop med överförbara kvotandelar, sk TFC ,där fiskare kan sälja och köpa kvoter av varandra på permanent basis. För att dra nytta av ovanstående fördelar av individuella kvoter krävs alltså inte att kvoterna är säljbara.

Fullständig fångstdokumentation - ger fiskaren frihet

I den bästa av världar skulle fiskare och förvaltare lita på att alla följer de lagar och regler som gäller för fisket i Östersjön men tyvärr är vi inte där ännu. Faktum kvarstår dock att den dag en fiskare kan visa att han redovisar alla fångster, så kan man minska reglerna som styr fisket till ett minimum och samtidigt ge fiskaren en väldigt stor frihet att utforma redskap, fiskeperioder och fiskemönster. Det som behövs är en metod för dokumentation av fisket för att varje fiskare ska kunna redovisa sin fångst.

Kameror som endast filmar fångsten

I Nordamerika har man utvecklat ett system där observatörer eller CCTV-kameror medföljer på alla fiskeresor. CCTV-systemen är slutna videosystem som fiskarna ansvarar för, och som endast myndigheter och potentiella marknadspartners har åtkomst till. CCTV-systemet har under flera års tid testats i Nordsjön av ett 70-tal båtar från Storbritannien, Tyskland och Danmark. Det innebär att fångsten filmas när den kommer ombord för att säkerställa att fångstrapporteringen är korrekt. Kamerorna filmar alltså hanteringen av fångsten och inte besättningen (se bild). Genom att fiskaren då kan visa att hela fångsten redovisas har man kunnat ge betydande lättnader i regelsystem och samtidigt har de individuella kvoterna blivit större. Fiskarna har också själva kunnat minska sina bifångster av oönskad fisk genom att de fått frihet att utnyttja sitt kunnande.

Detta krävs för ett effektivt utkastförbud i Östersjön

Om en liknande fångsdokumentation införs på frivillig basis i Östersjön skulle de fiskare som väljer att delta kunna ges en mycket större frihet att utforma sina redskap som de vill och därmed minska bifångster, bränsleförbrukning och samtidigt få obegränsat antal havdagar. Dessutom skulle de få en större individuell kvot eftersom inga utkast görs. Detta skulle ge stora vinster för redskapsutveckling, regelförenkling, fiskets lönsamhet och inte minst för miljön i Östersjön.

Det är nödvändigt att fångstkvoter och att utkastningsförbudet utformas på ett sätt som ger fiskenäringen verktyg för att kunna hantera utkastförbudet och faktiskt medför en minskad detaljreglering.

Om BalticSea2020

Stiftelsen BalticSea2020 grundades år 2005 av Björn Carlson genom en donation om 500 miljoner kronor. Stiftelsens tillgångar ska finansiera projekt som är åtgärdsorienterade, innovativa och som bidrar till att förbättra och sprida kunskap om Östersjön. Sedan stiftelsen påbörjat sitt arbete år 2006 har styrelsen anslagit mer än 350 miljoner kronor till projekt inom Fiske, Övergödning, Levande kust och Opinion & Film.

Läs mer på www.balticsea2020.org